

HAUGESUND KONTROLLUTVALG

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Dato: tirsdag 25. november 2014
Tid: kl. 08.00
Sted: Haugesund Rådhus, nordre komitèrom

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS, tlf. 52 75 73 53 eller mobil/sms 95 98 69 77, e-post: ogh@kontrollutvalgene.no

Ved forfall blir varamedlemmer innkalt *særskilt*. Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som mulig slik at varamedlem kan bli innkalt. Sakskartet blir lagt ut på kommunen sine hjemmesider og på www.kontrollutvalgene.no

Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare til medlemmer/varamedlemmer.

Rådmannen er invitert i sakene 43 - 44/14

SAKLISTE:

42/14 Godkjenning av protokoll fra møte 28.10.14

43/14 Referat- og orienteringssaker 25.11.14

44/14 Orientering om forslaget til budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018

45/14 Valg av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt 2015

46/14 Evaluering av kontrollutvalgets arbeid i 2014

Eventuelt

Aksdal, 18.11.14

Torleif Lothe (sign.)
Leder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert i sak 43 - 44/14)
Varamedlemmer (til orientering)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	25.11.14	42/14

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 28.10.14

Saksvedlegg: Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 28.10.14

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontrollutvalgets møte 28.10.14 til godkjenning. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt bystyret til orientering.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 28.10.14 godkjennes.

Aksdal, 18.11.14

Odd Gunnar Høie
Rådgiver/utvalgssekretær

HAUGESUND KONTROLLUTVALG

PROTOKOLL

Tirsdag 28. oktober 2014 ble det avholdt møte i Haugesund kontrollutvalg under ledelse av utvalgets leder Torleif Lothe.

MØTESTED:	Haugesund Rådhus, formannskapssalen
MØTESTART/MØTESLUTT:	Kl. 08.00 – 10.05
MØTENDE MEDLEMMER:	Torleif Lothe (V), Johannes Vikse (PP), Bjarte Myklebust (Krf) Mariann Iren Aksdal (Ap), Marit Bjørnestad (SV) og Elisabeth Lund (Frp) til kl. 09.00
FORFALL:	Dagfinn Våge (H)
MØTENDE VARAMEDLEM:	Helga Tonning (H) og Gunnar M. Thune (Frp) som deltok under hele møtet
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Rådgiver Odd Gunnar Høie, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Revisor Else Holst-Larsen, Deloitte AS
ANDRE SOM MØTTE:	Konst. rådmann Stål A. Alfredsen i sakene 38/14 og 39/14 og Eventuelt – til kl. 09.00
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Sakene 38- 39/14 og Eventuelt ble behandlet først, deretter ble saklisten fulgt. Elisabeth Lund (Frp) fratradte under sakene 38 og 39/14, G. Thune tiltrådte

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 36/14 GODKJENNING AV PROTOKOLL 30.09.14

Sekretariatets innstilling:

Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 30.09.14 godkjennes.

Behandling i kontrollutvalget 28.10.14:

Utvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 28.10.14:

Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 30.09.14 godkjennes.

SAK 37/14 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 28.10.14

44. Statusrapport pr. 28.10.14
45. Bystyrevedtak sak 14/65 - Oppfølging av sykefravær
46. Bystyrevedtak sak 14/66 - Oppfølging av rapport - Boligforvaltningen
47. Bystyrevedtak sak 14/70 - Revisjonsavtale Deloitte - opsjon
48. Bystyrevedtak sak 14/71 - Filmkraft AS - selskapskontroll
49. Bystyrevedtak sak 14/72 - Endring av reglement for kontrollutvalget
50. Brev fra Røvær Tiltaksnemnd, datert 21.09.14 om kloakksanering
51. Kopi av brev sendt til Røvær Tiltaksnemnd, datert 08.10.14
52. Presseklipp vedr. selskapskontroll av Haugaland Kraft AS
53. Presseklipp vedr. skatteinntektene i 2014
54. Innkalling til representantskapsmøte i HIM, 25.11.14, kl. 15.00
55. Forum for kontrollutvalg i Rogaland – konferanse i Sandnes 20.11.14

Behandling i kontrollutvalget 28.10.14:

Leder orienterte om referatsakene. Han redegjorde kort om bystyremøte 15.10.14 og behandlingen av sakene fra kontrollutvalget. Behandlingen av Filmkraft-rapporten ble kort kommentert. Utvalget mente det var viktig at det ble fattet et vedtak om en eventuell bestilling av tilleggsrapport innen rimelig tid.

Utvalget drøftet henvendelsen fra Røvær Tiltaksnemnd. De ble enige om å be rådmannen om en skriftlig redegjørelse om planleggingen og saksbehandlingen av kloakksaneringen på Røvær, og om denne var i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Utvalget ønsker denne redegjørelsen til neste møte 25.11.14.

Pkt. 54-55 ble lagt frem i møtet og utvalgssekretær redegjorde. Utvalgsmedlemmer som ønsker å delta på konferansen gir tilbakemelding til sekretariatet innen 5. november.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 28.10.14:

Referatsakene 44 – 55 blir tatt til orientering.

Kontrollutvalget ber rådmannen legge frem en skriftlig redegjørelse om planleggingen og saksbehandlingen av kloakksaneringen på Røvær til neste møte 25.11.14.

SAK 38/14 OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT - ARBEIDSMARKEDSBEDRIFTENE

Sekretariatets innstilling:

Haugesund kontrollutvalg tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av rapporten «Arbeidsmarkedsbedriftene» og bystyrevedtak PS 13/97 til orientering.

Melding om oppfølging sendes bystyret til orientering.

Utvalget vil komme tilbake til saken når ny eierskapsmelding foreligger, og senest innen utgangen av 2015.

Behandling i kontrollutvalget 28.10.14:

Elisabeth Lund (Frp) fratrådte som inhabil grunnet at hun har et ansettelsesforhold hos Uni-K AS, jfr. Forvaltningsloven § 6 e. Gunnar Thune tiltrådte.

Rådmannen orienterte. Han tok utgangspunkt i sitt brev som var vedlagt saken og han refererte hovedpunktene. Ny eierskapsmelding var forsinket og det var noe usikkert når denne ville være klar.

Rådmannen besvarte noen spørsmål fra utvalget. Han poengterte at utvalget burde komme tilbake til saken, og se denne saken i sammenheng med ny rapport/endelig behandling av granskningsrapporten av Uni-K.

Utvalget sluttet seg til innstillingen, men ønsket at Eierskapsmeldingen ble ferdigstilt og lagt frem før kommunevalget i 2015.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 28.10.14:

Haugesund kontrollutvalg tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av rapporten «Arbeidsmarkedsbedriftene» og bystyrevedtak PS 13/97 til orientering.

Utvalget vil komme tilbake til saken når ny eierskapsmelding foreligger, og senest innen utgangen av august 2015.

Melding om oppfølging sendes bystyret til orientering.

**SAK 39/14 STATUSRAPPORT – OPPFØLGING AV GRANSKNINGS-
RAPPORT - UNI-K AS**

Sekretariatets innstilling:

Haugesund kontrollutvalg tar styreleder Berge sin statusrapport høsten 2014 om oppfølging av granskningsrapporten om Uni-K AS til orientering.

Melding om oppfølging sendes bystyret til orientering.

Kontrollutvalget/bystyret forventer ny tilbakemelding om ca. 6 måneder, jfr. bystyrevedtak i sak PS 14/35 pkt. 4.

Behandling i kontrollutvalget 28.10.14:

Elisabeth Lund (Frp) fratrådte som inhabil grunnet at hun har et ansettelsesforhold hos Uni-K AS, jfr. Forvaltningsloven § 6 e. Gunnar Thune tiltrådte.

Leder orienterte om saken, og refererte til brevet fra styreleder Berge. Utvalget drøftet innholdet i det som ble oppfattet som en statusoppdatering, og hadde mange spørsmål de mente ikke var besvart i brevet.

Utvalget var enige om at statusrapporten ikke dekket alle punkter/anbefalinger som kom frem i de to rapportene. De var enige om å endre innstillingen i to av punktene i forhold til krav til innhold, omfang og tidspunkt for en ny og endelig rapport.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 28.10.14:

Haugesund kontrollutvalg tar styreleder Berge sin statusrapport høsten 2014 om oppfølging av granskningsrapporten av Uni-K AS og selskapskontrollen av arbeidsmarkedsbedriftene til orientering, men merker seg at flere av anbefalingene i de to rapportene ikke er gjort rede for.

Kontrollutvalget/bystyret ber om ny rapport, som dekker alle anbefalingene i rapportene, innen utgangen av april 2015, jfr. bystyrevedtak i sak PS 14/35 pkt. 4.

Melding om oppfølging sendes bystyret til orientering.

SAK 40/14 REVISJONSPLAN FOR REGNSKAPSREVISJON 2014**Sekretariatets innstilling:**

Haugesund kontrollutvalg tar vedlagte revisjonsplan 2014 for regnskapsrevisjon og presentasjon fra revisor til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 28.10.14:

Revisor orienterte om planen, med utgangspunkt i presentasjonen som var vedlagt saken. Hun gjorde blant annet rede for vesentlighetsgrenser, hvilke risikovurderinger som var gjort, og hva som ville få et ekstra fokus under årets regnskapsrevisjon. Utvalget hadde spørsmål underveis, som ble grundig besvart av revisor.

Revisor uttrykte at utvalget gjerne måtte komme med innspill til fokusområder for regnskapsrevisjonen. Dette ville utvalget komme tilbake til i egen sak på nyåret i forbindelse med orientering om interimrevisjon.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 28.10.14:

Haugesund kontrollutvalg tar vedlagte revisjonsplan 2014 for regnskapsrevisjon og presentasjon fra revisor til orientering.

SAK 41/14 FORSLAG TIL MØTEPLAN FOR 2015**Sekretariatets innstilling:**

MØTE	TIDSPUNKT	MERKNADER
Tirsdag 27. januar	Kl. 08.00	
Tirsdag 17. mars	Kl. 08.00	
Tirsdag 5. mai	Kl. 08.00	
Tirsdag 9. juni	Kl. 08.00	
Tirsdag 1. september	Kl. 08.00	
Tirsdag 29. september	Kl. 08.00	
Tirsdag 24. november	Kl. 08.00	Nytt utvalg

Behandling i kontrollutvalget 28.10.14:

Utvalget hadde ingen merknader til forslaget til ny møteplan for 2015.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 28.10.14:

<i>MØTE</i>	<i>TIDSPUNKT</i>	<i>MERKNADER</i>
<i>Tirsdag 27. januar</i>	<i>Kl. 08.00</i>	
<i>Tirsdag 17. mars</i>	<i>Kl. 08.00</i>	
<i>Tirsdag 5. mai</i>	<i>Kl. 08.00</i>	
<i>Tirsdag 9. juni</i>	<i>Kl. 08.00</i>	
<i>Tirsdag 1. september</i>	<i>Kl. 08.00</i>	
<i>Tirsdag 29. september</i>	<i>Kl. 08.00</i>	
<i>Tirsdag 24. november</i>	<i>Kl. 08.00</i>	<i>Nytt utvalg</i>

EVENTUELT**Verneverdig sjøhus**

Utvalgsleder og Johannes Vikse tok opp en sak med rådmannen som gjaldt et gammelt, forfallent, men verneverdig sjøhus på Hasseløy (Bakarøynå). Rådmannen orienterte kort om hvilke muligheter kommunen har overfor eiere av forsømte bygg.

Kommende møter:**25.11.14, kl. 08.00**

Foreløpige saker: orientering om budsjettet for 2015, redegjørelse om planleggingen og saksbehandlingen av kloakksaneringen på Røvær, valg av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt

27.01.14, kl. 08.00

Foreløpige saker: årsmelding 2014, orientering om interimrevisjon og innspill til revisjonsområder for årsregnskapet,

Haugesund/Aksdal, 28.10.14

Torleif Lothe
Kontrollutvalgsleder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	25.11.14	43/14
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 25.11.14**Saksvedlegg:**

- 54. Orientering om kloakksanering på Røvær, v/rådmannen
- 55. Statusrapport pr. november 2014
- 56. TBU: 1,75 prosent er nok – artikkel i Kommunal Rapport 17.11.14
- 57. Oppfølging av bystyrevedtak 19.10.11, sak 82/11?
- 58. Saksfremlegget i sak 82/11 og revisjonsrapport om økonomistyring og budsjettering

Saksorientering:

Sakene blir lagt frem for kontrollutvalget til orientering.

Utvalget må ta stilling til videre behandling av henvendelsen fra Røvær Tiltaksnemnd og rådmannen sin orientering (jfr. pkt. 54).

Utvalget må ta stilling til eventuell oppfølging av bystyrevedtak 82/11 (jfr. pkt. 57-58).

Sakene legges frem uten nærmere innstilling.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene 54 – 58 blir tatt til orientering.

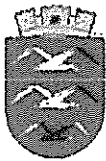
Haugesund kontrollutvalg.....

Haugesund kontrollutvalg.....

Aksdal, 18.11.14

Odd Gunnar Høie
Rådgiver/utvalgssekretær

Haugesund kommune
Teknisk driftsenhet

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 17. 11. 14
Journalført: 14/4091 ogh
Arkivkode: 216

Notat

Vår ref.
Saksnr 2014/8441
Løpnr. 49366/2014
Arkivkode M30

Saksbehandler:
Kåre Johannesen
Tlf. 52743305

Vår dato:
12.11.2014

Til:
Rådmannen

SAKSBEHANDLING / PLANLEGGING AV KLOAKKSANERING RØVÆR.

Suggevågen – nytt utslippssted for spillvann.

Opprinnelig forslag med nytt utslippspunkt til Likholmen. Her mottok Haugesund kommune flere konstruktive innspill på at dette var et lite egnet sted å ha nytt utslipp. Haugesund kommune tok innspillende til etterretning og gikk bort fra dette alternativet.

En valgte da å endre utslippspunkt til Nipsholmen.

Opprinnelig plan var å forlenge dagens utslippsledning. (ihht. Nabovarsel av 16.02.2011)

Det kom inn 3 stk. innspill til valgt løsning som er hensyntatt.

Saken ble lagt frem for Planutvalget 14.06.2011. Driftssjefen orienterte og forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Det ble i etterkant av dette registrert at eks. utslippsledning også mottok overvann fra sluker og landområde som har avrenning mot denne siden av Røvær og ført til sjø. Dette ville kunne medføre problemer for utslippsledning som skulle føres 900m ut fra land.

Dette ble hensyntatt i planleggingen med at det ble prosjektert ny utslippsledning (kalt spillvann) fra slamutskiller på land og ut til Nipsholmen. Eksisterende utslippsledning ble da beholdt som overvannsledning / kombinert med nødoverløp for spillvann.

Nødoverløp for spillvann er man nødt til å ha om det skulle oppstå problemer med utslippsledning, f.eks. ved strømvbrudd.

Dette ble også tatt inn i anbudsdokumentene som ble utarbeidet høsten 2011.

Informasjon om endring i planene (57m grøft på land) ble orientert i brev av 08.11.2011 til nærliggende og berørte eiendommer samt **Røvær Tiltaksnemnd** og Stiftelsen for Røvær vel, i god tid før anleggsstart som var våren 2012.

Det ble også inngått avtale med eiere av eiendommene 27/9 og 27/66 som er berørt av ledningstrase for pumpeledning på land.

Pumpeledning går ut av kaifront i bunn av kanalen og anses ikke å være i konflikt med båter som trafikkerer kanalen.

Postadresse
Postboks 2160, 5504 Haugesund
Besøksadresse
Driftsbygget, Jovegen 90

Sentralbord
52 74 30 00
Telefaks
52 74 33 01

Bankgiro

Organisasjonsnr

E-postadresse
postmottak@haugesund.kommune.no

Søknad om anlegging av ny utslippsledning ble sendt Teknisk Forvaltning (nå EBY) 15.11.2011. Godkjenning av søknad mottatt 13.01.2013.

Anleggsarbeidet ble igangsatt mai 2012. Valgt entreprenør var Lars Staupe A/S

Slamavskiller har tidligere vært tømt med slamsugerbil som ble fraktet ut til Røvær med lekter, som var en veldig kostnadskreven måte å tømme septiktanken på.

Det ble flyttet ut et transportabelt renseanlegg (Masko zoll anlegg) som var brukt for mottak av slam i Haugesund. Det er dette anlegget det henvises til i brev fra Tiltaksnemnda da det oppsto problemer med anlegget når septiktank ble tømt i 2009. Dette resulterte i at noe avløpslam rant ut i Suggevågen. Dette anlegget er nå skiftet ut med et nyere anlegg som har vært montert på et utslippspunkt til Karmsundet i Haugesund. Dette anlegget vil bli benyttet til tømning av tank i 2015. Da vil det heller ikke være fare for utslipp i Suggevågen da anlegg tilkobles pumpekum som frakter avløpsvann til Nipsholmen. Avvannet slam samles og fraktes til land og leveres til slam mottak hos HIM.

Pumpekum i forbindelse med utslippsledning

Det ble arrangert informasjonsmøte på Røvær 23.01.2013.

På dette møtet kom det fram at det til tider kunne være «kloakkluft» fra kummer som lå i veg ned til Røvær kai. Dette er kummer som er tilknyttet tidligere utslippsledning som nå er overvannsledning / nødoverløp. Det ble på møtet sagt at Teknisk drift skulle følge opp dette og iverksette tiltak om nødvendig. På bakgrunn av dette ble det i forbindelse med anleggsarbeid satt ned nye kummer med tett lokk for å unngå luktproblemer. Det ble også satt ned en pumpekum ved siden av septikanlegg som alt avløpsvann renner til for deretter å pumpes ut til Nipsholmen i stedet for selvføll. Dette vil også sikre at en har bedre kontroll på at avløpsvann ikke renner til overløpsledning.

Sandsund:

Etter søknad fra Sandsund Eiendom AS om utvidelse av hotell ble det stilt krav om tilknytning til offentlig avløp.

Det ble inngått en samarbeidsavtale mellom Haugesund kommune og Sandsund Eiendom den 16.02.2012.

En del av avtalen var at Haugesund kommune skulle dekke kostnader med fremføring av pumpeledning fra hotell til samleikum v/ sjøhus (leirskole).

Avtalen åpnet også for at beboere langs Sandsund kan tilknyttes kum v/hotellet etter avtale med Sandsund Eiendom. Dette ble tatt med i avtalen for å lette situasjonen for disse eiendommene når de skulle tilknytte / sanere sine avløp. Kostnadsdeling for drift og vedlikehold avtales mellom partene. En gjør for sikkerhetsskyld oppmerksom på at eiendommer langs Sandsund kan velge andre alternativer hvis de ønsker det, avtale er kun ment som en god løsning for eiendommer langs Sandsund.

Bekkarvik:

Informasjonsmøte ble avholdt på Røvær 23.01.13.

På dette møtet ble det gitt informasjon om :

1. Utslippsledningen til Nipsholmen
2. Kloakking av Bekkarvik / Suggevågen

3. Tilknytning til offentlig avløpsnett boliger og hytter.

Til punkt 2. kloakkering av Bekkarvik ble følgende informasjon gitt :

- Haugesund kommune skulle legge ned nye VA ledninger fra skolen til Bekkarvik.
- Det skulle opprettes pumpestasjon nederst i Bekkarvik.
- Det skulle legges 1. stk. pumpeledning i sjø med ca. trase slik som ledning er lagt.

Noen beboeres oppfatning etter opplysningsmøte om at det skulle legges ut sjøledning på begge sider av Bekkarvik må nok skyldes en misforståelse. Dette samstemmer ikke med den informasjon HK gav på møtet. HK har ikke informert eller vist kart / skisse med to sjøledninger i Bekkarvik.

Det er også avholdt «gatemøte» i Bekkarvik der berørte grunneiere ble invitert til å møte for å gå igjennom tegninger / planer for nytt VA anlegg Bekkarvik samt sjøledning. Blant de som møtte opp på befaringen var det ingen merknader til våre planer utover et ønske fra en grunneier om å få flytte det ene påkoblingspunktet på sjøledning for hans sjøhustomt.

Bakgrunnen for at Haugesund kommune valgte denne løsningen med kommunal sjøledning var at en skulle slippe å ha flere sjøledninger ut fra land i Bekkarvik. Alternativet ville vært at en opprettet en fordelings kum på land som tilknytningspunkt der grunneiere fikk krav om å tilknytte sine pumpeledninger.

Med kommunal sjøledning vil den enkelte eiendom få en mye enklere og billigere tilkoblingsløsning enn en løsning med fordelings kum på land.

Vedr. problemstillinger grunneiere har tatt opp der private stikkledninger vil krysse strømførende ledning i sjø samt at dette vil kunne påføre eiere av stikkledninger store merkostnader grunnet reparasjon / utskifting av strømkabel.

En eventuell reparasjonsjobb på strømførende ledning der denne må heves vil i tilfelle utføres av Haugaland kraft i samarbeid med Haugesund kommune. Ved behov er det anledning til å flytte opp pumpeledning uten å skade denne eller private stikkledninger. Konsulent firma Alvseike har klarert med Haugaland Kraft at det ikke skal være noe problem med å krysse strømførende ledning. Det var ifølge Haugaland kraft heller ikke noe problem om en valgte å legge private stikkledninger under sjøkabel, men da etter anvisning fra Dem.

Skulle noen grunneiere reservere seg mot denne løsningen, vil alternativet være å legge egen pumpeledning til kommunal pumpestasjon som ligger inne i Bekkarvik. Grunneiere som har reservert seg mot å krysse strømkabel har fått informasjon om dette i brev.

Det er også påpekt at lengde på stikkledning er endret i forhold til opprinnelig tegning. Det var av praktiske årsaker en endret dette til 5 meter. Da privat stikk går helt til påkoblingspunkt på offentlig pumpeledning har lengden på stikkledning i sjø liten betydning for tilkomst og påkobling. Om ledning ligger i sjø / vann eller på land er eierforhold det samme at privat stikk går helt til påkoblingspunkt hovedledning.

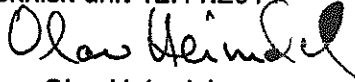
Som Tiltaksnemnda påpeker i sitt brev ble sjøledning lagt ned før søknad var sendt til Havnevesen / Enhet for byutvikling. Dette er beklagelig og en misforståelse mellom vår saksbehandler og innleid konsulent noe vi beklager. Kort tid etter at ledning var lagt ble søknad sendt og er i ettertid godkjent.

Pumpeledning i sjø er godkjent / behandlet i følgende instanser:

- Godkjent av Kystverket med vedtak om skilting av 30.05.2014.
- Godkjent av Karmsund Havnevesen den 03.06.2014.
- Godkjent av Enhet for byutvikling vedtaksdato 03.09.2014.
- Skriv fra Fiskarlaget vest av 31.10.2014.

Saken er også sendt over til Fiskeridirektoratet da de mente at de skulle fått saken til uttalelse fra Karmsund Havnevesen før de behandlet saken.

Teknisk drift 12.11.2014

Olav Heimdal
Driftssjef

Kontrollutvalget i Haugesund

Statusoversikt pr. november 2014

Saker fra bestilling til behandling i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
Psykisk helsearbeid for barn og unge	30.09.14	295 timer	Rapport er bestilt	Mars 2015	
Selskapskontroller					
Haugaland Kraft AS	03.09.14	121 timer	Rapport er bestilt	Våren 2015	Invitasjon fra Karmøy
Andre saker					

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet av/dato	Planlagt oppfølg.	Merknader
Oppfølging av sykefravær	27.08.13	10.06.14	BST 15.10.14	April 2015	290 timer
Selskapskontroller					
Arbeidsmarkedsbedriftene	29.01.13	22.10.13	BST 11.12.13	28.10.14/ aug. 2015	
Granskning Uni-K	15.01.14	18.03.14	BST 23.04.14	28.10.14/ 05.05.15	
Filmkraft AS	28.01.14	30.09.14	BST 15.10.14	Jan. 2015	25 timer
Andre saker					

Avsluttede prosjekter

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet av/dato	Fulgt opp	Merknader
Økonomisk sosialhjelp	15.03.12	29.05.12	BST 19.09.12/ 29.05.13	07.05.13/ 26.11.13	Avsluttet
Boligforvaltning i Haugesund kommune	30.10.12	11.06.13/ 27.08.13	BST 16.10.13/ 15.10.14	03.09.14	Avsluttet
Selskapskontroller					

KOMMUNAL RAPPORT

Av Ole Petter Pedersen

17. november 2014 - 11:02

TBU: 1,75 prosent er nok

Teknisk beregningsutvalg anbefaler nå kommunene å ha et **netto driftsresultat** på 1,75 prosent.

Fylkeskommunene bør derimot ha langt større marginer, mener TBU.

Det kommer fram i høstrapporten til TBU, som blir publisert i dag, mandag. Helt siden 2002 har staten og KS vært enige om at netto driftsresultat for kommunesektoren burde ligge på 3 prosent. Poenget har både vært å ha en driftsmargin, å bevare verdiene sektoren allerede sitter på og å kunne sette av noe egne penger til investeringer.

Et par år senere ble momskompensasjonsordningen kraftig utvidet, slik at kommunene i praksis fikk driftsinntekter via momsrefusjon på investeringer. Nå er denne momsrefusjonen flyttet til investeringsregnskapet. Derfor har det lenge vært ventet at TBU ville revurdere anbefalingen om netto driftsresultat. Svært mange kommuner bruker anbefalingen fra TBU når de selv skal sette mål for økonomisk margin i driftsbudsjettet. Anbefalingen fra TBU har derfor stor betydning.

Fylkene: 4 prosent

Konklusjonen er at kommunene bør ha et netto driftsresultat på 1,75 prosent – mens fylkeskommunene bør ligge på hele 4 prosent. Samlet gir det et anbefalt netto driftsresultat for sektoren på 2 prosent.

Som Kommunal-Rapport.no har omtalt tidligere i høst, ligger kommunene an til å budsjettere med et netto driftsresultat på 1,2 prosent for neste år. KS varslet også tidligere i høst at det i år ligger an til det dårligste netto driftsresultat på mange år; rundt 1 prosent.

Det er første gang utvalget skiller på hva som bør være målet i kommunene og fylkeskommunene. Bakgrunnen er at fylkeskommunene overtok et stort veinett fra staten i 2010.

«Forvaltningsreformen ble i stor grad finansiert gjennom økte rammetilskudd ført i driftsregnskapet og andelen av fylkeskommunenes investeringer som lånefinansieres er lavere enn før reformen. Forvaltningsreformen trekker følgelig i retning av at det anbefalte nivået på netto driftsresultat justeres opp for fylkeskommunene», skriver utvalget.

I tillegg gjelder den nye anbefalingen for kommunene som konsern, og ikke bare kommunekassene. «Argumentene for denne endringen er at kvaliteten på konserntallene har blitt bedre og at de i mindre grad enn kassetallene påvirkes av hvordan tjenesteproduksjonen er organisert», heter det i TBU-rapporten.

Økonomisjefene ba om 3 prosent

Utvalget har dermed ikke lyttet til ønsket fra økonomisjefene rundt om i kommunene. Da Kommunal-Rapport.no spurte dem tidligere i høst, var det en klar oppfatning blant dem som svarte, at 3 prosent ville være best.

Bare 10 prosent av dem som svarte oss da, mente anbefalingen burde ligge lavere enn 2 prosent. – Jeg synes det er rimelig at anbefalingen reduseres, da omleggingen har stor reell betydning for bunntinja i kommunene.

Den bør likevel minst ligge på 2 prosent, mente Bjarte Madland, økonomisjef i Gjesdal, da. Det var en typisk reaksjon blant dem som gikk inn for å redusere nivået fra 3 prosent. For ett år siden skisserte TBU at rundt 2 prosent kunne være godt nok. Men den gang avsto utvalget fra å komme med en offisiell anbefaling.

– Gjelder ikke for alle

Utvalget, hvor både forskere, statsbyråkrater og kommunesektoren er representert, understreker at anbefalingen gjelder for kommunesektoren samlet.

«Anbefalingene må derfor betraktes som tommelfingerregler, snarere enn fasitsvar på hva som er «riktige» nivåer på netto driftsresultat», heter det i rapporten.

«Flyttingen av momskompensasjon for investeringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet medfører ingen endring i kommunenes økonomiske situasjon. Flyttingen kan likevel få betydning for den enkelte kommune. (...) Flyttingen vil først og fremst representere en utfordring for kommuner hvor driftsresultatet har vært lavere enn momskompensasjon for investeringer», påpeker TBU.

Bystyret 19/10-2011

VEDLEGG SAK 43/11

PS 11/82 Forvaltningsrevisjon - økonomistyring og budsjettering

Forslag til vedtak/innstilling:

1. *Bystyret slutter seg til revisors vurderinger av at kommunen har tilfredsstillende økonomistyring , men at det er rom for forbedringer*
2. *Bystyret understreker betydningen av en god politisk involvering i budsjettprosessen og en god dialog mellom administrativt og politisk nivå til forholdet mellom aktivitet, kvalitet og økonomi*
3. *Bystyret merker seg at rådmannen vil følge opp de forbedringstiltakene som revisjonen foreslår*

Saksprotokoll i Bystyret - 19.10.2011

Jarle Utne - Reitan(H) fremmet følgende forslag til nytt pkt. 3 :

Bystyret vil understreke betydningen av tidlig politisk involvering i budsjettprosessen. I den forbindelse må bystyret være mer spesifikk i prioriteringen som fremkommer under den årlige kvalitetsdebatten

Tore Nilsen(V) fremmet følgende forslag til nytt pkt. i innstillingen på vegne av Ap, PP, SV og Venstre:

Bystyret understreker betydningen av at det ved budsjettavvik settes i verk tiltak på enhetsnivå så snart som mulig

Dersom en enhet i to påfølgende måneder rapporterer merforbruk/mindreinntekt bes rådmannen sette i verk tiltak ved den aktuelle enhet for å bringe på det rene årsakene til budsjettavviket. Det må også settes i verk tiltak ved enheten for å forhindre fremtidige budsjettavvik, samt bringe budsjettet for den aktuelle enheten i balanse igjen. Slike tiltak må også settes i verk som enheter rapporterer budsjettavvik ved flere enn to månedsrapporter der disse avvikene ikke rapporteres for påfølgende måneder.

Innstillingen med 2 tilleggforslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtatt i Bystyret - 19.10.2011

1. ***Bystyret slutter seg til revisors vurderinger av at kommunen har tilfredsstillende økonomistyring , men at det er rom for forbedringer***
2. ***Bystyret understreker betydningen av en god politisk involvering i budsjettprosessen og en god dialog mellom administrativt og politisk nivå til forholdet mellom aktivitet, kvalitet og økonomi***
3. ***Bystyret vil understreke betydningen av tidlig politisk involvering i budsjettprosessen. I den forbindelse må bystyret være mer spesifikk i prioriteringen som fremkommer under den årlige kvalitetsdebatten***
4. ***Bystyret understreker betydningen av at det ved budsjettavvik settes i verk tiltak på enhetsnivå så snart som mulig. Dersom en enhet i to påfølgende måneder rapporterer merforbruk/mindreinntekt bes rådmannen sette i verk tiltak ved den***

aktuelle enhet for å bringe på det rene årsakene til budsjettavviket. Det må også settes i verk tiltak ved enheten for å forhindre fremtidige budsjettavvik, samt bringe budsjettet for den aktuelle enheten i balanse igjen. Slike tiltak må også settes i verk som enheter rapporterer budsjettavvik ved flere enn to månedsrapporter der disse avvikene ikke rapporteres for påfølgende måneder.

- 5. Bystyret merker seg at rådmannen vil følge opp de forbedringstiltakene som revisjonen foreslår**

PS 11/83 Valg av revisor

Forslag til vedtak:

Bystyret velger revisjonsfirmaet Deloitte AS som kommunens revisor fra 01.07.2012 - til 30.06.2015 med opsjon for kommunen til å forlenge avtalen med 1 år.

Saksprotokoll i Bystyret - 19.10.2011

Roy Arne Eike(H) fratrådte som inhabil. Ingrid Rein tiltrådte.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Vedtak i Bystyret - 19.10.2011

Bystyret velger revisjonsfirmaet Deloitte AS som kommunens revisor fra 01.07.2012 - til 30.06.2015 med opsjon for kommunen til å forlenge avtalen med 1 år.

Møte slutt kl. 20:10

Haugesund 19.oktober 2011

Petter Steen jr.

Ordfører

Ingeborg Skjølingstad

Sekretariatsleder

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	14.06.11	30/11
Bystyret	19.10.11 31.08.11	82/11
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Jarle Nakken	216	

FORVALTNINGSREVISJON AV ØKONOMISTYRING OG BUDSJETTERING

Vedlegg: Deloitte AS: Revisjonsrapport økonomistyring og budsjettering

Saksorientering

Bakgrunn:

Kontrollutvalget vedtok i sak 38/10 den 30.11.10 å bestille en forvaltningsrevisjon av økonomistyring og budsjettering i kommunen med følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad bidrar budsjettprosessen i Haugesund kommune til et fullstendig og realistisk budsjett?
2. I hvilken grad er det etablert rutiner for økonomistyring, herunder budsjettoppfølging (avviksanalyser, oppfølging av avvik og korrigerende tiltak)? rutiner for rapportering?
3. Hvordan sikres tilstrekkelig bemanning og kompetanse til de som utøver økonomiansvar ute i enhetene?

Kontrollutvalget godkjente prosjektplanen i møtet 25.01 sak 4/11 og rammer og tidsplan for kontrollen ble fastlagt.

Vurdering:

Med dette som utgangspunkt har Deloitte AS gjennomført prosjektet. Rapporten er verifisert og rådmannens kommentarer er innarbeidet i rapporten.

Hovedkonklusjonen til revisor er at kommunen har en tilfredsstillende økonomistyring, men at det er rom for forbedringer av enkelte rutiner.

Sekretariatet viser til revisors vurderinger i rapportens kapittel 5. Utifra disse vurderingene gir revisor disse anbefalingene til kommunen:

Haugesund kommune bør vurdere følgende tiltak:

1. Drøfte i hvilken grad det er naturlig og ønskelig med en sterkere politisk involvering i budsjettprosessen
2. Utvikle dialogen mellom administrativt og politisk nivå knyttet til forholdet mellom aktivitet, kvalitet og økonomi

3. Videreutvikle arbeidet med økonomiske analyser til bruk i budsjetterings- og budsjettoppfølgingsfasen
4. Utvikle felles metoder og prinsipper for utarbeidelse av prognoser
5. Kartlegge kompetansebehov knyttet til økonomistyring, og på denne bakgrunn vurdere tiltak for å:
  - a. Øke økonomikompetansen hos enhets- og avdelingslederne
  - b. Øke kunnskapen om budsjettprosessen hos enhets- og avdelingslederne
6. Vurdere om det er behov for å justere ansvar og oppgaver i budsjettprosessen for å dekke opp for manglende kompetanse og ressurser i resultatene
7. Evaluere dialogen mellom rådmannsnivået og enhetene
8. Etablere en mer formalisert tilbakemelding på månedsrapportene til enhetene
9. Vurdere om resultatene er hensiktsmessig bemannet når det gjelder økonomiresurser
10. Rådmannen bør følge opp svarene fra spørreundersøkelsen i en dialog med enhetslederne

Rådmannen har i sine kommentarer til rapporten sluttet seg til de vurderingene som revisjonen har foretatt. Som rådmannen peker på så er forslag 1 og 2 til tiltak av politisk karakter og det ligger til bystyret å fastsette nærmere føringer for oppfølging av disse tiltakene. Rådmannen uttaler i kommentarene til rapporten at tiltakene 3 til 10 som foreslås i rapporten vil bli fulgt opp.

Som det går fram av rådmannens tilbakemelding så arbeides det med tiltakene og en evaluering av disse kan foretas av kontrollutvalget om et års tid. Sekretariatet vil derfor anbefale at det settes en frist til 30.06.2012 der man får tilbakemelding på status på området.

Sekretariatets forslag til innstilling:

Bystyret tar rapporten om økonomistyring og fra revisjonen til etterretning og ber rådmannen arbeide videre med revisors forslag til forbedring av rutinene.

Tilbakemelding til kontrollutvalget på arbeidet med tiltakene for å forbedre økonomistyringen settes til 30.06 2012.

Behandling i kontrollutvalget 14.06.11:

Revisor Mette Kvalevåg, Deloitte as delte ut et sammendrag av rapporten. Formål, ulike problemstillinger, metode, funn/vurderinger og forslag til tiltak ble gjennomgått. Rådmannen viste til sine kommentarer som følger rapporten som vedlegg 1, der han sier at de tiltak som revisjonen anbefaler, vil bli fulgt opp. Utvalget og økonomisjef utvekslet synspunkter knyttet til forholdet til budsjett og aktivitet. Det ble vist til Larvik kommune som et godt eksempel.

Utvalget var tilfreds med at rapporten etterlater et inntrykk av det er gode rutiner i kommunen, sett i etterkant av Terra-saken, som skapte utrygghet. Det er likevel rom for forbedringer.

Svein Abrahamsen framsatte følgende forslag:

1. Bystyret merker seg revisors vurdering av at kommunen har en tilfredsstillende økonomistyring, men at det er rom for forbedringer.

2. *Bystyret understreker betydningen av en god politisk involvering i budsjettprosessen og en god dialog mellom administrativt og politisk nivå knyttet til forholdet mellom aktivitet, kvalitet og økonomi.*
3. *Bystyret merker seg at rådmannen vil følge opp de forbedringstiltakene som revisjonen foreslår.*

Utvalget sluttet seg til Abrahamsens forslag.

Enstemmig innstilling i kontrollutvalget 14.06.11:

1. *Bystyret merker seg revisors vurdering av at kommunen har en tilfredsstillende økonomistyring, men at det er rom for forbedringer.*
2. *Bystyret understreker betydningen av en god politisk involvering i budsjettprosessen og en god dialog mellom administrativt og politisk nivå knyttet til forholdet mellom aktivitet, kvalitet og økonomi.*
3. *Bystyret merker seg at rådmannen vil følge opp de forbedringstiltakene som revisjonen foreslår.*

Aksdal, 15.06.11

Toril Hallsjø
Rådgiver/utvalgssekretær

Deloitte.

Forvaltningsrevisjon | Haugesund kommune

Økonomistyring og budsjettering

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1. Innledning	4
1.1 Formål og problemstillinger.....	4
2. Metode	5
2.1 Dokumentanalyse	5
2.2 Spørreundersøkelse	5
2.3 Intervju.....	5
2.4 Verifisering og høring.....	5
3. Revisjonskriterier	6
3.1 Budsjettets realisme og fullstendighet	6
3.2 Budsjettoppfølging og rapportering.....	6
4. Data	8
4.1 Overordnet organisering, ansvar og ressurser	8
4.2 Budsjettprosessen.....	8
4.2.1 Prioriteringer og premisser.....	8
4.2.2 Verktøy og rutiner.....	9
4.2.3 Kapasitet og kompetanse.....	11
4.3 Elementer i økonomistyringen	12
4.3.1 Organisering og lederoppfølging.....	12
4.3.2 Fullmaktsforhold	13
4.3.3 Rutiner.....	13
4.3.4 Oppfølging av avvik.....	14
4.3.5 Rapportering.....	15
4.4 Bemanning og kompetanse i resultatenehetene	16
5. Vurderinger	18
6. Forslag til tiltak	20
Vedlegg 1: Rådmannens kommentarer	21
Vedlegg 2: Oversikt over sentrale dokumenter og litteratur	22

2. Metode

2.1 Dokumentanalyse

Dokumentanalysen har omfattet en gjennomgang av sentrale dokumenter, herunder regelverk, politiske saker, budsjett dokumenter, reglement, tertial- og årsrapporter og rutiner.

2.2 Spørreundersøkelse

Det er gjennomført en spørreundersøkelse som er sendt til alle resultatenhetsledere og rådmannsgruppen (rådmann, assisterende rådmann og to kommunaldirektører). Totalt er spørreundersøkelsen sendt til 49 respondenter. Av disse svarte 41 respondenter på undersøkelsen (84 % svar). I analysene ble det skilt mellom resultatenhetsledere og rådmannsgruppen. Der det i rapporten er lagt inn figurer og oppgitt prosentfordelinger av svarene, viser dette til svarfordelingen blant resultatenhetslederne.

2.3 Intervju

Det er gjennomført intervju med rådmann, økonomisjef og to resultatenhetsledere. Referater fra intervjuene er verifisert av intervjuobjektene. Informasjonen fra de verifiserte intervjuene er benyttet i rapporten.

2.4 Verifisering og høring

Høringsutkast til rapporten er sendt til rådmannen for verifisering og uttalelse. Rådmannens uttalelse ligger som vedlegg 1.

§ 11. Endringer i årsbudsjettet

Det skal foretas endringer i årsbudsjettet når det må anses påkrevd. Kommunestyret skal selv foreta de nødvendige endringer i årsbudsjettet.

Ifølge kommuneloven (§ 46 nr. 6) kan ikke kommuner budsjettere med underskudd. Dette betyr at dersom enheter/områder ligger an til underskudd må det settes i verk tiltak som bringer økonomien i balanse. Dersom en enhet/ et område ikke gis ekstra rammer, må det settes i verk tiltak som begrenser utgiftene.

Rådmannen har de senere årene gitt mer konkrete føringer enn det som har vært vanlig, fordi kommunen er i en prosess for å snu en vanskelig økonomisk situasjon.

4.2.2 Verktøy og rutiner

Med utgangspunkt i premissene og rammene for budsjettet har den enkelte enhetsleder ansvar for å utarbeide forslag til budsjett for sin enhet. Enhetene skal i denne forbindelse også komme med forslag til tiltak som anses nødvendige for å tilpasse driften til de årlige rammene. Forslag til tiltak blir gjenstand for videre behandling i løpet av høsten.

Budsjetteringsverktøyet Arena blir benyttet i budsjetteringsprosessen. Det er enhetslederne som har ansvar for å legge inn budsjettet i Arena, men de får hjelp av budsjettseksjonen ved behov. I intervju beskrives Arena som et nyttig budsjettverktøy.

KOSTRA-data blir nå brukt mer systematisk som et ledd i kommunens evaluering av den økonomiske ressursbruken innenfor de ulike tjenesteområdene. Resultatenhetene skal i budsjetteringsprosessen benytte KOSTRA-data som referanse/informasjonsgrunnlag i større grad enn tidligere. Det skjer også en sammenligning av driften i egen enhet med andre enheter innen kommunen. En enhetsleder gir uttrykk for at møter med andre kommuner innen samme kommunegruppe har gitt bedre forståelse for grunnlaget for rapporterte data til KOSTRA, og at denne kunnskapen, sammen med KOSTRA-data, har vært nyttig å ta med inn i budsjettprosessen.

Skatteinntektene blir beregnet ut fra KS' modell, og prognosene som kommer frem av modellen vurderer kommunen i utgangspunktet gode. I 2009 og 2010 kom det imidlertid uventede og uforutsigbare negative avvik. I 2010 mistet kommunen 20 millioner fordi fordelingsnøkkelen mellom kommune/stat/trygd ble endret på bakgrunn av ligningen i 2007.

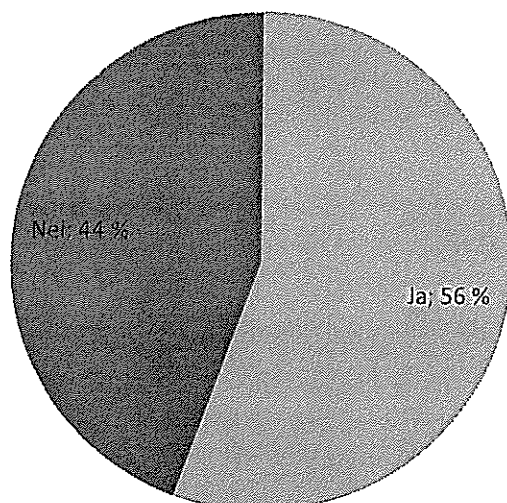
Skolene benytter en rammetimetallmodell i forbindelse med budsjetteringen. I modellen er det lagt inn beregninger som gir et anslag på hvor mye lønns- og driftsmidler den enkelte skole kan regne med å få tildelt, basert på en fast sats per elev. Skolene får informasjon i løpet av våren om hvor mange elever som skal begynne, og eventuelt antall elever som kan ha krav på spesialundervisning. Dette fører normalt til at vedtatt budsjett må revideres. I mai blir det gjennomført en regulering basert på nye innrapporterte tall for elever og tilleggsbevilgninger for spesialundervisning. Endelig revidert budsjett blir først klart i løpet av mai

Økonomisjefen mener at kommunen kan bli flinkere til å beregne de overordnede rammene for kommunen totalt sett. Det er i denne sammenheng i følge økonomisjefen et potensial for å bli bedre til å vurdere relevant statistikk (f.eks. KOSTRA-data og SSB-data). Han mener også at det er et forbedringspotensial når det gjelder å bruke informasjon fra turnusplanleggingsverktøyet Notus i forbindelse med budsjettprosessen.

I spørreundersøkelsen går det fram at de fleste enhetslederne opplever at rutiner og retningslinjer for budsjettprosessene er tilstrekkelige (se figur 1).

stillinger eller økte lønnsutgifter. Det kommer også frem gjennom spørreundersøkelsen og intervju at enkelte enhetsledere mener det er en utfordring at vedtatte endringer i stillingshjemler ikke blir fullstendig kompensert i budsjetttrammen.

På spørsmål om det er elementer i budsjettprosessen som ikke fungerer, svarer 56 % av resultatenehetslederne ja og 44 % nei (Error! Reference source not found.).

Figur 3 «Er det elementer i budsjettprosessen du mener ikke fungerer?» N=36

I kommentarene fra enhetslederne på spørsmålet om hva som ikke fungerer i budsjettprosessen, fremgår det blant annet at:

- enhetslederne og avdelingslederne mangler tilstrekkelig kompetanse og kunnskap om budsjettarbeidet
- rådmannsnivået i for liten grad informerer enhetene om de kuttene som gjennomført etter at enhetene har sendt sitt budsjettforslag
- enhetslederne ikke får tydelige nok tilbakemeldinger fra rådmannsnivået på enhetenes budsjettinnspill
- det gjennomgående er rom for bedre kommunikasjon med rådmannsnivået i budsjettarbeidet
- rådmannen/rådmannsnivået foretar kutt i enhetenes budsjett uten at det angis hvilke tiltak som skal kuttes (hvordan innsparingen skal realiseres)
- kommunen har mangelfull innsikt i sammenhengen mellom kvalitet på tjenesteproduksjonen og ressursbehov
- det er for dårlig kommunikasjon mellom enhetslederne og rådmannsnivået om oppgaver som skal utføres og nødvendig økonomi til å gjennomføre oppgavene
- selve prosessen er god, men at enhetene får tildelt for små rammer,

Når endelig budsjett er godkjent skal budsjettpostene på de ulike områdene/enhetene fordeles på den enkelte måned i året (periodisering). Periodiseringen skal bidra til å forenkle og forbedre budsjettoppfølgingen og arbeidet med avviksanalyser. Økonomisjefen tror kommunen lykkes relativt bra med periodisering av budsjettet, men at det fortsatt er et forbedringspotensial. Etter økonomisjefens vurdering er det viktigst å ha god periodisering på lønnskostnadene, som representerer de klart største kostnadene.

4.2.3 Kapasitet og kompetanse

I spørreundersøkelsen kommer det frem at det er 56,8 % av enhetene som svarer at de har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse for å sikre en tilfredsstillende budsjettprosess i enheten (figur 4).

4.3.2 Fullmaktsforhold

Enhetslederne har fullmakt til å detaljere driftsbudsjettet og foreta budsjettendringer innen sine enheter innenfor de rammer og forutsetninger som er vedtatt av bystyret. Budsjettendringer som ligger innenfor rådmannens fullmakt blir gjort fortløpende. Rådmannen kan i kurante saker overføre inntil 100 000 mellom resultatenheter.

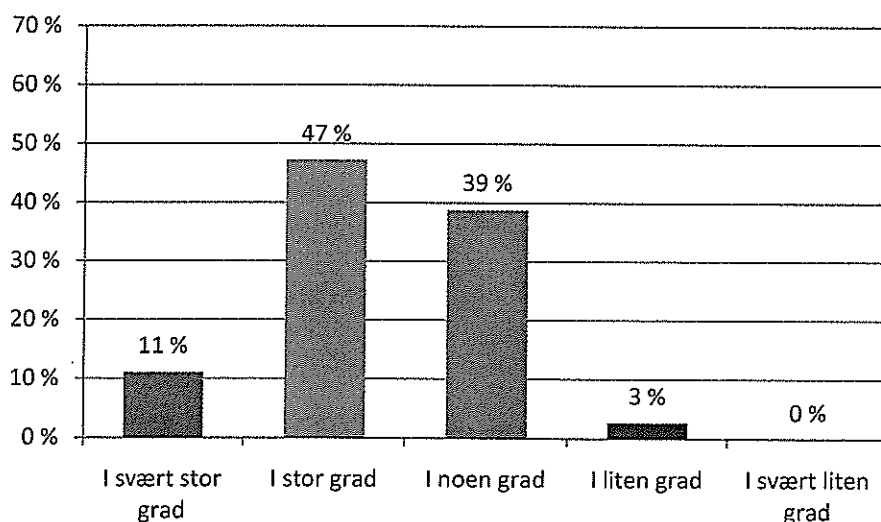
Enhetslederne kan disponere økte inntekter som genereres ved enheten i løpet av året. Enhetslederne har også fullmakt til å dekke økte driftsutgifter ved å benytte disponible fondsmidler som er avsatt ved enheten. Nevnte disponeringer forutsetter at de ikke resulterer i vesentlige endringer i forhold til vedtatte planer og ikke fører til økte netto driftsutgifter i senere års budsjett. Kommunen har også vedtatt ordninger som gjør at de enkelte enhetene får beholde overskudd og må dekke underskudd. Når kommunen går med underskudd totalt sett, blir det likevel nødvendig å trekke inn eventuelle overskudd fra den enkelte resultatenhet.

Budsjettendringer som skal vedtas politisk gjøres normalt i forbindelse med behandlingen av kvartalsrapportene.

4.3.3 Rutiner

Budsjettinformasjonen i Arena blir overført til økonomisystemet Agresso, som benyttes som verktøy i budsjettoppfølgingen. I intervju og spørreundersøkelse gir enhetsledere uttrykk for at det er et tett samarbeid mellom enheten og budsjettseksjonen i budsjettoppfølgingen, og at kontaktpersonene fra budsjettseksjonen er viktige ressurser i å veilede enhetslederne i bruk av Agresso. Det blir månedlig tatt ut rapporter fra Agresso som blir benyttet i enhetenes arbeid med å analysere avvik og vurdere tiltak.

På spørsmål om rutiner og retningslinjer for budsjettkontroll er tilstrekkelige svarer 58 % av enhetslederne at disse i svært stor eller stor grad er tilstrekkelige (figur 5).

Figur 5 «I hvilken grad opplever du at rutiner og retningslinjer for budsjettkontroll (analysere budsjettavvik og iverksette tiltak) er tilstrekkelige?» N=36

For at rapporteringen gjennom året skal gi et mest mulig realistisk bilde av den økonomiske situasjonen krever dette at regnskapsdataene i Agresso er à jour og at budsjettet er periodisert mest mulig i samsvar med de reelle utgifts- og inntektsstrømmene. Det er utarbeidet rutiner for budsjettkontroll⁴ som blant annet beskriver kontroller som skal gjennomføres ukentlig for å sikre at

⁴ Budsjettkontroll i alle enheter, godkjent av rådmannen 19.01.11.

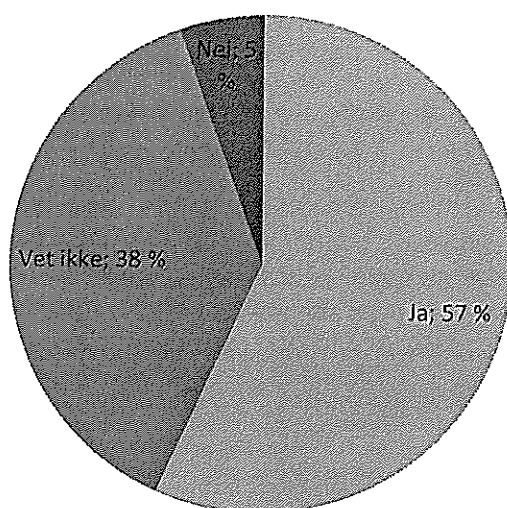
Ifølge rådmannen tar det tid før enkelte sparetiltak får full virkning på budsjettet. Det gjelder blant annet vedtak om ressursbruk/ansettelser i forhold til vedtak og lignende.

4.3.5 Rapportering

Det er etablert rutiner for skriftlig rapportering mellom administrative nivå i kommunen og for rapportering fra rådmannen til politisk nivå. Det er dessuten etablert møtestrukturer og arenaer som legger til rette for en strukturert muntlig rapportering.

I rutinen for budsjettkontroll går det frem at månedsrapport skal utarbeides i henhold til vedtatt mal og sendes til økonomienheten med kopi til kommunaldirektør.

I følge spørreundersøkelsen svarer 57 % av enhetslederne at enheten har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å utføre økonomisk rapportering. Hele 38 % svarer "vet ikke" på dette spørsmålet

Figur 7 «Er det på din enhet eller ditt ansvarsområde tilstrekkelig kapasitet og kompetanse for å utføre økonomisk rapportering?» N=37

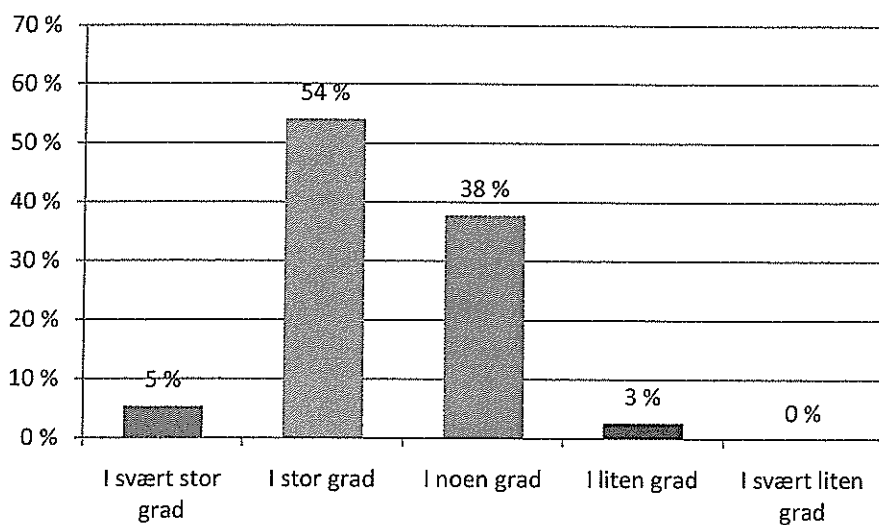
Alle enheter skal rapportere prognose for årets resultat i forbindelse med månedsrapporteringen. I intervju kommer det frem at enheter innen enkelte sektorer gjennomgående rapporterer prognoser som viser forventet underskudd, men at de som regel klarer å gå i balanse på slutten av året. Andre enheter rapporterer gjennomgående prognoser som viser at de vil gå i balanse, men som ender med et regnskapsmessig underskudd.

Rådmannen mener det er et potensial i kommunen for å styrke analysearbeidet og utvikle arbeidet med prognoser. Rådmannen har en ansatt i sin stab som samarbeider med økonomienheten blant annet med KOSTRA-analyser.

Økonomienheten utarbeider kvartalsrapporter som legges frem for politisk behandling. Kommunen har gått over fra tertialrapportering til kvartalsrapportering for å få en mer hensiktsmessig og effektiv rapporteringsrutine.

I følge rutinen for budsjettkontroll skal avvik "rapporteres grundig med inngående informasjon om årsak", og ved negativt avvik skal det gis forslag til tiltak for å korrigere avvik.

Økonomisjefen har en sentral rolle i forbindelse med den kvartalsvise rapporteringen, blant annet med å identifisere og beskrive årsaker til avvik fra budsjettet. I kvartalsrapporteringen blir regnskap og budsjett presentert per område, men dersom det rapporteres vesentlige avvik vil det gå frem

Figur 9 «I hvilken grad får du får tilstrekkelig informasjon om og rettledning i budsjettprosessen?» N=37

Som et ledd i å sikre og styrke kompetansen i organisasjonen, tilbyr økonomienheten resultatenehetene opplæring i Agresso. Økonomisjefen er ansvarlig for faglig innhold og gjennomføring av kursene. Alle ansatte i kommunen får tilbud om å delta på kursene.

Det kommer også frem i intervju at det har blitt gitt opplæring til alle resultatenehetsledere i bruk av Arena og Agresso, men at enkelte synes å ha behov for ytterligere opplæring.

Haugesund kommune har også tett kontakt med høgskolen, der man har kurs om integrativ ledelse som også omfatter opplæring i økonomistyring. Det er i tillegg planlagt kurs i "økonomi for ikke-økonomer".

vanskeligere å forbedre økonomistyringen i enhetene, og kan også bli oppfattet som manglende interesse for enhetens utfordringer.

Årsprognoser synes, etter det som kommer frem i forvaltningsrevisjonen, i stor grad å være påvirket av de enkelte enhetenes skjønn og vurderinger, og at prognosene i for liten grad er basert på felles metoder og prinsipper. Dette kan bety at det knytter seg betydelig usikkerhet til prognosene og at de i mindre grad er egnet som styringsindikatorer.

I forbindelse med forvaltningsrevisjonen ble det opplyst at det ikke er alle enheter som gjennomfører ukentlig budsjettkontroll i henhold til fastsatt rutine. Dette er et viktig tiltak for å sikre kvaliteten på regnskapsinformasjonen og det bør derfor innskjerpes at rutinen skal følges.

Det er positivt at kommunen har gått over fra tertialvis til kvartalsvis rapportering. Dette gir politikerne mulighet til raskere å fatte nødvendige beslutninger om budsjettendringer og tiltak for å sikre økonomisk balanse. Dette er spesielt viktig i den stramme økonomiske situasjonen Haugesund kommune nå opplever.

Det kan være en utfordring for resultatenheterne at de i liten grad har egne ressurser til å ivareta enhetens ansvar for økonomistyring. Dette reduserer blant annet leders styringsmulighet og fører til økte utfordringer knyttet til kommunikasjon og samhandling. Kommunen bør vurdere om resultatenheterne i dag er hensiktsmessig bemannet når det gjelder økonomiressurser.

Hvordan sikres tilstrekkelig bemanning og kompetanse til de som utøver økonomiansvar

Resultatenheterne har i liten grad egne merkantile ressurser til å ivareta enhetens økonomiansvar, men kommunen har etablert en organisering hvor økonomienheten skal bidra med støtte og hjelp til resultatenheterne. Forvaltningsrevisjonen viser at de fleste enhetslederne er fornøyd med den støtten de får fra økonomienheten.

Økonomienheten har også gitt opplæring til resultatenheterne om budsjett- og økonomisystemet, og om de viktigste økonomiske prosessene. Det er også planlagt ytterligere tiltak for å styrke kompetansen om økonomi i resultatenheterne.

Etter vår vurdering er resultatenheterne sikret tilgang til ressurser og kompetanse gjør at de kan utøve sitt økonomiansvar på en forsvarlig måte. Samtidig fremgår det av intervju og spørreundersøkelsen at enhetslederne opplever at de ikke har tilstrekkelig kunnskap om budsjettprosessen og økonomistyring. Det er viktig å få dekket dette behovet for at enhetslederne skal bli enda bedre i stand til å utøve et selvstendig økonomiansvar innenfor sine ansvarsområder.

For at økonomikompetansen skal kunne utnyttes på en best mulig måte i enhetene, er det viktig at de som utøver økonomioppgaver også har en best mulig forståelse av det fag-/tjenesteområdet enhetene har ansvar for. Økonomienheten har som målsetting å få til enda større grad av sektorfaglig spesialisering hos de økonomimedarbeiderne som bidrar med støtte og hjelp til resultatenheterne. Etter vår vurdering er det viktig at økonomienheten arbeider aktivt for å realisere denne målsettingen.

Vedlegg 1: Rådmannens kommentarer

Rådmannen viser til at Deloitte har kartlagt og vurdert økonomistyringen i Haugesund kommune med aktiviteter og prosesser både på strategisk og operativt nivå i kommunen. Det har vært fokus på den operative økonomistyringen som omfatter budsjettering, avviksanalyse, rapporterings og oppfølging av avvik.

Undersøkelsen viser at kommunen har en tilfredsstillende økonomistyring med faste rutiner for utarbeidelse av budsjett og oppfølging gjennom året. Kommunen har etablert tiltak som i det alt vesentlige, ivaretar resultatenheterens behov for kompetanse og ressurser knyttet til økonomistyring.

Deloitte mener at kommunen har organisert økonomiområdet på en hensiktsmessig måte og har tatt i bruk tjenlige systemer og utarbeidet rutiner som beskriver hvordan økonomistyringen skal gjennomføres.

Videre framholder Deloitte at kommunen har etablert prosesser som er med på å sikre realistiske budsjetter. Den økonomiske rapporteringen ivaretar etter rådmannens vurdering, administrasjonens behov for økonomisk styringsinformasjon og politikernes behov for innsyn i den økonomiske utviklingen gjennom året.

Rådmannen vil gi uttrykk for at de forbedringstiltakene som revisjonen foreslår, vil bli fulgt opp. Tiltak 1 og 2 må også være ønsket fra det politiske miljøet. Tiltak 3 til 10 blir rent administrative, og rådmannen er allerede i gang med dette arbeidet.

Prognosene for budsjettavvik for enhetene kan forbedres. Det bør i større grad utarbeides felles metoder og prinsipper for dette arbeidet slik revisjonen anbefaler. Arbeidet med å forbedre periodisering vil kunne bidra til mer nøyaktige prognoser. Kommunen kan også bli bedre på å gjennomføre budsjettkorrigeringer når det blir kjent at det foreligger endringer i inntekter eller utgifter.

Rådmannen vil likevel understreke at kommunens økonomi er og har vært svært presset de siste årene. Negative budsjettavvik er krevende å håndtere og finne inndekning for når budsjettene er stramme. I tillegg til god økonomistyring og hensiktsmessig rapportering, mener rådmannen at det er nødvendig å bygge opp reserver for å takle eventuelle uforutsette utgifter.

Revisjonen har i sitt arbeid gjennomført en spørreundersøkelse blant enhetslederne. Blant annet viser undersøkelsen at flere enhetsledere ønsker kompetanseheving innen økonomi. Rådmannen vil bruke rapporten og resultatene fra undersøkelsen til å forbedre økonomienhetens arbeid med styrke enhetenes kompetanse om økonomistyring og budsjettering og å forbedre dialogen mellom enhetslederne og rådmannsnivået.

Deloitte framholder at hovedinntrykket er at det er lagt opp til gode prosesser som er med på å sikre realistiske budsjetter. Rådmannen er enig med revisjonen om at dialogen med enhetene om oppgaver og aktiviteter og økonomiske rammer kan utvikles til å bli enda bedre. Rådmannen vil i 2011 i større grad ha dialog og informere de folkevalgte om arbeidet og prosessen med rådmannens budsjettforslag for 2012 før det legges fram til politisk behandling.

Haugesund 6. juni 2011

Odd Henry Dahle
Rådmann

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	25.11.14	44/14
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

ORIENTERING OM FORSLAGET TIL BUDSJETT 2015 OG ØKONOMIPLAN 2015-2018

Bakgrunn

Kontrollutvalget deltar ikke i behandlingen av kommunen sine økonomirapporter. Men som kommunens tilsynsorgan bør kontrollutvalget følge med i utviklingen av kommunen sin løpende drift. Det bør derfor være fast praksis at kontrollutvalget får seg forelagt de økonomirapporter som blir lagt fram for bystyret til orientering. Eventuelle kommentarer til regnskapet fra kontrollutvalget sin side blir gitt i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet om våren.

Kontrollutvalget har et lovpålagt ansvar for å utarbeide budsjettframlegg for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Utvalget er i sitt arbeid kun underlagt bystyret, ikke rådmannen. Forslaget kan derfor bare bli endret politisk. Rådmannen legger fram sitt forslag til saldert budsjett med heimel i kommunelova §§ 44-48 og KDR si forskrift fra 15.12.00

Budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018

Budsjettframlegg for 2015 og økonomiplan 2015-2018 er lagt ut på kommunen sin nettside www.haugesund.kommune.no

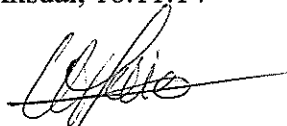
Budsjettframlegget inneholder rådmannen sine kommentarer, kommentarer fra organisasjonen, ulike budsjettskjema, tiltaksliste, hovedoversikt og detaljbudsjett for ansvarsområda. Budsjett og økonomiplan endelig vedtatt av bystyret.

Rådmannen og økonomisjefen vil orientere om sitt forslag til budsjett og økonomiplan i møtet.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Haugesund kontrollutvalg tar rådmannen sitt forslag til budsjett for 2015 og økonomiplan 2015-2018 til orientering.

Aksdal, 18.11.14

Odd Gunnar Høie
Rådgiver/utvalgsssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	25.11.14	45/14
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

VALG AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT 2015

Bakgrunn:

Bystyret vedtok høsten 2012 Plan for forvaltningsrevisjon og Plan for selskapskontroll for de neste 4 år. Utvalget er godt i gang med gjennomføring av revisjoner i tråd med prioriteringene i planene.

Det er så langt i perioden gjennomført flere forvaltningsrevisjoner, selskapskontroller og en granskning.

Saksutredning:

Kontrollutvalget kan nå drøfte hvilket prosjekt de vil starte opp nå for ferdigstilling i 2015.

Kontrollutvalget har i budsjettforslaget for 2015 lagt inn ca. kr 700.000 til kjøp av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Dette tilsvarer ca. 750 timer, dvs. 2-3 prosjekter, litt avhengig av størrelse. Noe av budsjettmidlene for 2015 vil gå til ferdigstilling av prosjektene om psykisk helsearbeid for barn og unge, og selskapskontrollen av Haugaland Kraft AS.

I vedtatt Plan for forvaltningsrevisjon er følgende prioritert:

1. *Boligforvaltningen, herunder vedlikehold og inneklima i kommunale bygg (ferdig 2013)*
2. *Kommunens håndtering av sykefravær (ferdig 2014)*
3. *Psykiske helsearbeid for barn og unge (under utarbeidelse, ferdig 2015)*
4. *Skole og PPT*
5. *IKT og system for arkivering*
6. *Bestillerkontoret*
7. *Bemanning og internkontroll i barnehager*
8. *Internkontroll innenfor helse- og omsorgstjenester*
9. *Kapasitet og internkontroll i barnevernet*
10. *Tildeling av støtte til kultur og idrett*
11. *Opplæringstilbud til minoritetsspråklige elever*
12. *System for internkontroll i kommunen*
13. *Legetjenestene*

I vedtatt Plan for selskapskontroll er følgende prioritert:

1. *Eierstyring*
  - *I hvilken grad har kommunen en forsvarlig forvaltning av eierskapene?*
  - *Hvordan sikrer kommunen at de har tilstrekkelig styring og kontroll med selskapene de har eierdeler i?*
  - *I hvilken grad har eierrepresentanter tilstrekkelig kompetanse?*
  - *I hvilken grad har kommunen et tilfredsstillende opplæringstilbud for styrerepresentanter?*
2. *Attføringsbedriftene (Uni-K AS, Haugaland industri og Aski AS) (ferdig 2013)*
3. *Krisesenter Vest IKS*
4. *Haugaland Vekst IKS*
5. *Haugaland Kraft AS m/datterselskap (under utarbeidelse, ferdig våren 2015)*
6. *Karmsund Interkommunale Havnevesen IKS*
7. *Haugesund parkering m/datterselskap*

Deltagelse i selskapskontroll av Filmkraft Rogaland AS, som ble gjennomført i 2014, er ikke med i oversikten. Det er ikke endelig avklart om det skal bestilles/utarbeides en tilleggsrapport etter denne kontrollen. Kontroll- og kvalitetsutvalget i fylket har fått utarbeidet et mandat for en tilleggsrapport som skal behandles 27.11.14. Kontrollutvalget vil, avhengig av utfallet på møte i kontroll- og kvalitetsutvalget, kunne bli bedt om å delta i en tilleggsrapport.

Vurdering:

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i planene underveis i perioden dersom forutsetningene skulle endre seg eller dersom kontrollutvalget ønsker flere kontroller.

Kontrollutvalget må drøfte hvilket prosjekt de nå vil velge. At de er nummerert betyr ikke at kontrollutvalget ikke kan endre på rekkefølgen. Utvalget kan også velge å sette i verk revisjon på andre område enn de som er inkludert i plan eller analyse, for eksempel fordi risikoforholdene i kommunen har endret seg.

Konkrete prosjekter kan velges ut fra:

- opplysninger kommet fram under regnskapsrevisjon,
- saker som har vært behandlet i kommunestyre og kontrollutvalg,
- administrasjonens uttalte ønske og behov,
- erfaringer fra tilsvarende forvaltningsrevisjonsprosjekt hos andre oppdragsgivere,
- forhold som har vært framme i media, nasjonalt eller lokalt,
- tilsyn utført av fylkesmannen eller andre tilsynsorgan.

Oppslag rundt om i landet om mislighold og uetisk framferd har ført til at mange kontrollutvalg har ønsket å sette søkelys på hvordan kommunen arbeider med dette, både generelt og innen mer spesifikke tema. Det blir derfor gjennomført prosjekter innen blant annet:

- etikk og risikostyring - retningslinjer og oppfølging
- innkjøp

Videre er mange utvalg oppmerksomme når det gjelder tjenestetilbudet til spesielt utsatte grupper i kommunene. Det gjennomføres prosjekter innen bl.a.:

- barnevern,
- avlastning,
- rusvern,
- spesialundervisning.

Det kan settes søkelys på hvordan kommunen møter sine innbyggere, og hvordan brukerne selv opplever tilbudet. Normalt er brukerperspektivet inkludert i alle analyser, men det kan nevnes noen typiske eksempler som:

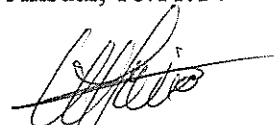
- kvalitet i skolesektoren,
- innspill fra innbyggerne,
- kvalitet og produktivitet i byggesaker,
- utbyggingsområde,
- selvkost.

Når kontrollutvalget har valgt ett prosjekt, vil sekretariatet be revisor utarbeide et prosjektmandat til neste møte, og legge fram sak om bestilling.

SEKRETARIATS FORSLAG TIL VEDTAK:

Haugesund kontrollutvalg ber revisor om å legge fram prosjektmandat på følgende prosjekt til utvalgets møte i januar 2015: .....

Aksdal, 18.11.14

Odd Gunnar Høie
Rådgiver/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	25.11.14	46/14
Saksansvarlig: Odd Gunnar Høie	Arkivkode: 033	Arkivsak:

EVALUERING AV KONTROLLUTVALGETS ARBEID I 2014

Vedlegg: skjema for evaluering av kontrollutvalgets arbeid i 2014

Saksorientering:

I protokollen fra utvalget sitt møte den 27.11.12 under eventuelt heter det:

Leder av utvalget tok opp et ønske om å evaluere utvalget sitt arbeid på neste møte. I dette ligger utvalgets arbeidsform og hvilke saker utvalget skulle ta til behandling. Hans forslag om å lage noen spørsmål til medlemmene, som skulle besvares før neste møte, fikk tilslutning. Leder lager og sender ut spørsmålene.

I protokollen fra utvalget sitt møte den 26.02.13, sak 12/13 heter det:

Behandling i kontrollutvalget 26.02.13:

Medlemmene fylte ut spørreskjema. Besvarelsene ble oppsummert og gjennomgått. Utvalget drøftet de spørsmålene der svarene varierte mest.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 26.02.13:

Kontrollutvalget i Haugesund tar evaluering av eget arbeid til etterretning.

Utvalgsleder ønsker at medlemmene evaluerer seg selv og sitt arbeid i 2014 på møtet.

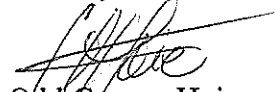
Vedlagte evalueringsskjema blir utfylt i møtet og besvarelsene blir oppsummert. Utvalget vil evaluere resultatet og drøfte mulige tiltak/forbedringer der svarene varierer mest eller gir et klart signal om mulighet for forbedring.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalget i Haugesund tar evaluering av eget arbeid til etterretning.

Utvalget har merket seg.....

Aksdal, 18.11.14

Odd Gunnar Høie

Rådgiver/utvalgsssekretær

EGENEVALUERING AV KONTROLLUTVALGETS ARBEID I 2014

NB: Skjema fylles ut og leveres anonymt til sekretariatet på neste møte.

Det sittende kontrollutvalget i Haugesund kommune hadde sitt første møte i desember 2011 og har nå rundt tre års virketid bak seg. Vi bør igjen gjøre en evaluering av vårt eget arbeid – med det mål for øye å kunne arbeide bedre sammen.

I den forbindelse har det blitt utarbeidet noen spørsmål som kontrollutvalgets medlemmer bes om å svare på. Ved besvarelse bes medlemmene om å angi i hvilken grad man er enig eller ikke.

#	Spørsmål	Helt uenig	Uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Enig	Helt enig
1	Arbeidet i kontrollutvalget er interessant						
2	Det administrative arbeidet i kontrollutvalget fungerer bra						
3	Sakene er oversiktlige og godt forberedt						
4	Leder i kontrollutvalget fungerer godt						
5	Min mening blir hørt og tatt hensyn til						
6	I kontrollutvalget har vi ikke personlige motsetninger som gjør arbeidet vanskelig						
7	Kontrollutvalget er tilstrekkelig offensiv i sitt arbeid						
8	Kontrollutvalgets arbeid er verdifullt for kommunen						

Er det andre spørsmål som du mener at vi burde stilt til alle medlemmene?

Er det andre ting som burde vært tatt opp?
